

TEZA:

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego sprawa z wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wydanie orzeczenia skazującego i procedowana przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w trybie konsensualnym była sprawą o niewielkim stopniu trudności, sprowadzającą się do jednego zarzutu, do którego popełnienia obwiniony się przyznał. Wobec powyższego obciążenie obwinionego radcę prawnego kosztami postępowania dyscyplinarnego przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.800 zł nie było uzasadnione. W takiej sytuacji koszty postępowania dyscyplinarnego, obciążające obwinionego, powinny być zasądzone na możliwie najniższym poziomie.

WO – 81/23

POSTANOWIENIE

z dnia 9 sierpnia 2023 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki /sprawozdawca/
Sędziowie: SWSD Leszek Krupa
SWSD Rafał Rybnik

Protokolant: Barbara Sarnowska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Anny Kończyk
po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2023 r. na rozprawie sprawy
radcy prawnego M. C. - nr wpisu (...)

obwinionego o popełnienie przewinienia z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw.
z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego
z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
OIRP z dnia 15 grudnia 2022 r., sygn. akt OSD/W/73/2022

orzeka:

1. zmienia punkt 2 zaskarżonego orzeczenia i zasądza od obwinionego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych koszty postępowania w kwocie 500 zł;
2. koszty postępowania odwoławczego ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

W dniu 15 grudnia 2022 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP po rozpoznaniu na rozprawie sprawy przeciwko radcy prawnemu M.C., obwinionemu o to, że nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego i uzyskał 6 z wymaganych co najmniej 40 punktów szkoleniowych w cyklu szkoleniowym, który trwał od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r., czym naruszył obowiązek dbania o rozwój zawodowy poprzez kształcenie ustawiczne, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego:

1. uznał obwinionego radcę prawnego za winnego zarzucanego mu czynu i wymierzył za to karę upomnienia;
2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych obciążył obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 1.800 zł.

Od niniejszego orzeczenia odwołanie wniósł obwiniony, zaskarżając je na swoją korzyść co do pkt 2, zasądzającego od niego koszty postępowania w kwocie 1.800 zł. Obwiniony wniósł o zmianę orzeczenia Sądu I instancji w tym zakresie i zwolnienie go z całości kosztów postępowania dyscyplinarnego.

W uzasadnieniu obwiniony podniósł, że przyznał się do popełnienia przewinienia i wniósł o wydanie orzeczenia skazującego i wymierzenie kary upomnienia bez prowadzenia postępowania dowodowego a jednocześnie wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania dyscyplinarnego, co jest zgodne z zasadą słuszności. Obwiniony podniósł, iż zasądzone koszty są nieadekwatne do czasochłonności czynności procesowych, ilości rozpraw i posiedzeń oraz stopnia zawiłości sprawy. Zdaniem obwinionego błędem OSD było skierowanie sprawy na rozprawę w trybie stosowanego odpowiednio art. 387 k.p.k.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie, zaskarżające rozstrzygnięcie o kosztach, jest w znacznej części zasadne.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekał już w sprawach o zbliżonym stanie faktycznym i postępowanie odwoławcze doprowadziło do zmiany orzeczenia o kosztach w I instancji, tak. m. in. w orzeczeniu z dnia 17 sierpnia 2020 r. i WO-77/20 i z dnia 15 czerwca 2023 r.,

WO-52/23.

Z analizy akt sprawy wynika, że obwiniony nie stawił się na rozprawie przed OSD w dniu 15 grudnia 2022 r. Na rozprawie nie była rozważana na kwestia kosztów postępowania., choć wniosek obwinionego zawierał zwolnienie go z ich zapłaty.

Odpowiadając na jeden z zarzutów obwinionego należy wyjaśnić, że OSD orzekał na rozprawie, mimo procedowania w trybie konsensualnym bez przeprowadzenia rozprawy, z uwagi na treść przepisu art. 70³ zd. drugie ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie. Ugruntowane orzecznictwo dyscyplinarne samorządu radców prawnych przyjmuje, że w takiej sytuacji wyznacza się jednak rozprawę.

Wypada przypomnieć, iż Wyższy Sąd Dyscyplinarny w postanowieniu z dnia 15 czerwca 2021 r., sygn. akt: WO-43/21 orzekł, iż w sytuacji, gdy obwiniony radca prawny przyznał się do zarzucanego mu czynu polegającego na niewypełnieniu obowiązku doskonalenia zawodowego, a wniosek złożony przez rzecznika dyscyplinarnego dotyczył wydania orzeczenia skazującego bez przeprowadzania rozprawy, koszty postępowania dyscyplinarnego, obciążające obwinionego powinny być zasądzone na możliwie najniższym poziomie.

W myśl art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych w razie ukarania koszty ponosi obwiniony, zaś w pozostałych przypadkach, w zależności od tego czy w sprawie orzekał OSD czy WSD odpowiednio - właściwa OIRP, bądź KIRP. Oznacza to, że w każdym przypadku ukarania w I instancji, bądź utrzymania lub zmiany przez WSD, której efektem jest ukaranie, koszty postępowania obciążają obwinionego.

Paragraf 1 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 KRRP z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, wydanej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 70⁶ ust. 3 ustawy o radcach prawnych, wskazuje, że ustalając wysokość opłaty, sąd bierze pod uwagę liczbę i czasochłonność czynności procesowych, rozpraw i posiedzeń oraz rodzaj i stopień zawilości sprawy. Sąd może też uwzględnić wydatki poniesione na prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, o ile zostaną one należycie wskazane.

Zgodnie z § 1 ust 1 pkt 1 wskazanej wyżej uchwały KRRP, zryczałtowane koszty postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym lub Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w I instancji wynoszą od 500 do 5.000 zł.

W ocenie Sądu dyscyplinarnego II instancji, odwołanie nie jest zasadne w zakresie żądania całkowitego zwolnienia obwinionego od ponoszenia kosztów, co musiałoby prowadzić do obciążenia nimi OIRP. W świetle części początkowej cytowanego wyżej przepisu art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych żądanie to nie jest zasadne. Nie występują też w sprawie szczególne okoliczności wskazane w art. 624 k.p.k.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego sprawa wywołana wnioskiem o wydanie orzeczenia skazującego była sprawą o niewielkim stopniu trudności, sprowadzającą się do jednego zarzutu, do którego popełnienia obwiniony się przyznał. Z akt sprawy wynika jednoznacznie, że obwiniony w cyklu szkoleniowym 2018-2020 uzyskał 6 z 40 wymaganych punktów. Zatem, postępowanie dowodowe w sprawie było wyjątkowo nieskomplikowane, a ocena prawna stanu faktycznego nie wymagała pogłębionej analizy. Odpowiedzialność dyscyplinarna na tym tle jest bowiem jednoznacznie ujęta w przepisach, wskazanych szczegółowo w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów oraz wniosku o wydanie orzeczenia skazującego bez przeprowadzenia rozprawy. W sprawie odbyło się jedna rozprawa. W aktach brak szczegółowych informacji co do wydatków samorządu poniesionych w związku z postępowaniem dyscyplinarnym przeciwko radcy prawnemu M.C., zaś OSD dla uzasadnienia wysokości kosztów użył jedynie zwrotów ogólnych, nie wypełniając ich weryfikowalną treścią.

Przedstawione wyżej okoliczności (czasochłonność sprawy, ilość czynności, stopień skomplikowania, częściowe wykonanie przez obwinionego obowiązku szkoleniowego, postawa obwinionego w toku postępowania) powodują konieczność zmiany orzeczenia w zaskarżonej części i zasądzenie od obwinionego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych kosztów postępowania w wysokości minimalnej, tj. w kwocie 500 zł.

Kierując się względami słuszności (art. 624 k.p.k. w zw. art 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych) uznano, że w tym przypadku należy też odstąpić od reguły (art. 70⁶ ust.2 zd. pierwsze ustawy o radcach prawnych) i zwolnić obwinionego od obowiązku ponoszenia przez obwinionego kosztów postępowania odwoławczego, obciążając kosztami Krajową Izbę Radców Prawnych. Wniesiony środek odwoławczy okazał się bowiem skuteczny w znacznej części a obciążenie obwinionego kosztami II instancji niweczyłoby ten skutek.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdzając, że obwiniony zaskarżył orzeczenie co do kosztów postępowania uznał, że w istocie rzeczy odwołanie jest zażaleniem na postanowienie w przedmiocie kosztów zawarte w zaskarżonym orzeczeniu. Stosownie do poglądów tak judykatury, jak i doktryny, apelację (tu odwołanie) wniesioną od wyroku tylko w części dotyczącej kosztów należy traktować jak zażalenie, co w konsekwencji skutkuje tym, że rozstrzygnięcie sądu odwoławczego powinno zapaść w formie postanowienia – vide postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20.03.1997 r. II AKz 41/97.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.